

MAGYAR NEMZETI HELYNÉVTÁR FÜZETEK

Bódis Mira Mária
Török Eszter

TISZAGYULAHÁZA
HELYNEVEI

TISZAGYULAHÁZA
Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

BÓDIS MIRA MÁRIA TÖRÖK ESZTER Tiszagyulaháza helynevei

Történeti háttér

Tiszagyulaháza tájféldrajzilag a Közép-tiszai ártérhez tartozó Borsodi-ártéren terül el.

Területe pusztaként közigazgatásilag Tiszaszederkény (ma Tiszaújváros része) községhez tartozott 1907-ig. A régióban jelentős földbirtokokat szerző Andrassy család egyik majorsági központját hozta itt létre a 19. század első felében *Gyulaházapuszta* néven. A tiszadobi grófi uradalom majorsági központjának lakossága egyre nőtt, 1890-ben 349 lakosa volt.

Az önálló község 1907. április 21-én alakult, nagyobb részt Tiszaszederkény (Kis-Sulymos-hát, Nagy-Sulymos-hát, Márta-tanyák és Puszta-Tárnok-hát külterületekből), kisebb részt Polgár határából. Az új községbe főleg földnélküli zsellérek érkeztek Polgárról önálló lakás és földhöz jutás reményében. A lakosság többnyire mezőgazdasági termeléssel foglalkozott, saját földjét művelte. A két világháború között a község lassan gyarapodott, bár ezt lassította a letelepedéssel vállalt adósságainak törlesztési folyamata.

A szovjet hadsereg bevonulásakor a férfi lakosságot a felrobbantott polgári híd helyett felállítandó pontonhíd építéséhez rendelték ki. A háború után az Andrassyak és az egri káptalan birtokából földet osztottak, majd 1946-ban Tiszaszederkénynek a folyó bal partján fekvő külterületeit, 1398 katasztrális holdat kapcsoltak Tiszagyulaházához. Közigazgatási feladatait 1947-től az újtikosi körjegyzőség látta el.

Lakossága a 20. század első felében jelentősen emelkedett: 1910-ben 493, 1941-ben 817, 1949-ben 1279 fő volt. A téjesztetés 1949-ben kezdődött, 1960-ban már két termelőszövetkezet is működött a faluban. A villamosítás 1962-63-ban zajlott, ami fejlesztőleg hatott a helyi magániparra, később polgári kisipari termelőszövetkezetek kirendeltségei is megjelentek a településen. Folyamatos problémaként jelentkezett a rossz minőségű ivóvíz, ezért fejlesztették a vezetékes vízhálózatot is. A lakosság ellátására több vegyesbolt is nyílt. A település elzártságát – Újtikos vasútállomása 5 km-re van – buszjáratokkal oldották fel. A lakosság nagyobb része helyben mezőgazdasági munkával foglalkozott, mintegy negyedük pedig a tiszaujvárosi hőerőműben és a vegyi kombinátban dolgozott.

Az iskolai oktatás 1905-ben kezdődött, iskoláját 1930-ban kéttantermesre bővítették, 1948-ban napközi otthon és konyha épült. A művelődési házat 1960-ban adták át. A községben a római katolikus templom 1927-ben épült a polgári plébánia filiájaként, emellett református imaház is van.

Tiszagyulaháza község területe a középkortól Szabolcs vármegyéhez, a 19. század közepén annak Kisvárdai járásához, majd Borsod vármegye Mezőcsáti járásához tartozott 1946-ig, amikor Szabolcs vármegye Dadai alsó járásához csatolták. Az 1950. évi megyerendezés során Hajdú-Bihar megyéhez kapcsolták. Az 1950 és az 1970 közötti időszakban a Polgári járás

önálló községe volt, ezután a Debreceni járáshoz tartozott annak 1983. évi megszűnéséig, 1973-tól 1990-ig Polgár társközsége volt, 1991. január 1-jén önálló településsé vált.

Tiszagyulaháza község ma a Hajdúnánási járáshoz tartozik. Területe 2023-ban 2078 hektár, lakóinak száma 681 fő volt.

Irodalom:

KOVACSICS JÓZSEF szerk., *Magyarország történeti statisztikai helységnévtára 11. Hajdú-Bihar megye*. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest, 1997.

MÓNUS IMRE, Tiszagyulaháza rövid története. *A Hajdú-Bihar Megyei Levéltár Évkönyve* 28 (2001), 207–229.

SZÁLKAI TAMÁS

Élőnyelvi adatok

Élőnyelvi gyűjtést végzett Bódis Mira Mária és Török Eszter 2023-ban. Adatközlők voltak: Fazekas Bertalan (72 éves), Katona Ferencné Lukács Éva (71), Kékesi Istvánné Katona Erzsébet (71), Kerékgyártó Józsefné Fekete Rozália (77), Kovács Géza (75), Megyesi Elemér (66), Szabó Sándorné Radics Katalin (66), Tamás Antalné Pallagi Gizella (72).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Tóth Katalin és Nagy Margit 1970-ben. Adatközlők voltak: Kovács István (45 éves), id. Megyesi József (78), ifj. Megyesi József (49), Sebestyén József (79), id. Tardi János (87).

Élőnyelvi gyűjtést végzett Terge Lajos 1968-ban. Adatközlők voltak: id. Megyesi József (76), ifj. Megyesi József (47), Sebestyén d. József (77), id. Tardi János (85).

Élőnyelvi gyűjtés folyt az Országos Néprajzi és Nyelvjárási Gyűjtőpályázat keretében 1967-ben. Adatközlők voltak: id. Megyesi József (75 éves), ifj. Megyesi József (46), id. Megyesi Albert (68), ifj. Nagy Péter (40), id. Tardi János (84).

Helynévtár

Tiszagyulaháza 2023: *Gyulaháza, Gyulaházára, gyulaházi ~ Tiszagyulaháza*, 2001: *Tiszagyulaháza, Gyulaháza*, 1997: *Tiszagyulaháza*, 1981: *Tiszagyulaháza*, 1973: *Tiszagyulaháza*, 1970: *Tiszagyulaháza, Gyulaháza, -ra, -i, Gyulatanya, Gyulaház tanya, Gyulaháza tanya*, 1968: *Gyulatanya, Tiszagyulaháza, Gyulaház tanya* | Gróf Endrődy Gyulának jócskám vód birtoka. Ez is az övé vót. De vót neki oszt adóssága isz büvön. Hogy aszt kitisztáshassa, el kellett annyi neki birtokokot. Nyócat el is kótyavetyét, de ez a rész memmaratt, oszt a Gyula nevű fija kapta még. Így oszt a tanyát elneveszték a grófrú Gyulaházának, asztám még a kössígre is rámaratt. A Tiszát még azé monták hozzá, mer it fojik mellette a Tisza. Il lett osz Tiszagyulaháza. 1967: *Tiszagyulaháza*, 1944: *Tiszagyulaháza*, 1941: *Tiszagyulaháza*, 1927: *Tiszagyulaháza*, 1926: *Tiszagyulaháza*, 1916: *Tiszagyulaháza*, 1907: *Gyulaházapuszta, Gyulaháza, Tiszagyulaháza*, 1903: *Tiszagyulaháza*, 1900: *Gyulaháza*, 1889: *Gyulaháza*, 1883: *Gyulaháza, Gyulaháza major*, 1882: *Gyulaháza*. — Település Hajdú-Bihar vármegyében, a Hajdúnánási járásban. Szomszédos települései Tiszaújváros, Tiszadob, Újtikos és Polgár. Korábban Tiszaszederkényhez (ma Tiszaújváros része) tartozott. A **Gyulaháza, Gyulaház** névben a *-háza, -ház* lexéma azt fejezi ki, hogy a település az előtagban megnevezett személy birtoka. A helynév előtagja a falu egykori birtokosára, a településtől északra fekvő Tiszadobon birtokos Andrássy Gyula grófra utal. A *Tisza* előtag azt jelzi, hogy a folyó nyugaton a település természetes határát képezi. Önálló községgé alakulásakor, 1907-ben helyben a **Gyulaháza-puszta** név volt használatban, a helyi előljáróság a *Gyulaháza* nevet javasolta hivatalos névként, amelyet – a Szabolcs vármegyei Gyulaházától a települést elkülönítendő – *Tiszagyulaháza* formában állapítottak meg. A 19. században **Gyulaházamajor**, a 20. században **Gyulatanya, Gyulaház(a)tanya** néven is említik. KISS LAJOS ide tartozónak gondol egy 14. századi adatot is (1351: *Gylahaza*), azonban ez vélhetően a szomszédos Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében található Gyulaháza településre vonatkozik. — ÉGy., FNESz., HKFT., Hnt., Kállay 2: 9, Kat.,

MaKF., MEZŐ 1999: 387, MoFnT. 2/9, MÓNUS 2001: 210, N. N. 1967a, PJFN. 10, TERGE 1968: 7, T9.K.50, T9.K.66, T9.SzmK.38/1–66.

Ady Endre utca 2023: *Adi Endre úcca*, 2001: *Ady u[tca]*, 1970: *Adi utca*, *Ady utca*, 1968: *Ady Endre utca*. — A település belterületének északkeleti részén fekvő, a Kossuth utcából nyíló, a Rákóczi utcával párhuzamos utca. Hivatalos neve *Ady Endre utca*, de mondják *Ady utcá*-nak is. — ÉGy., MÓNUS 2001: 227, PJFN. 10, TERGE 1968: 61. — T24-B1.

Ady utca lásd **Ady Endre utca**

Álom-zug 1981: *Álom-zug*, 1970: *Álom-zugi-tábla*, *Álom-zug* | *Határos a Polgár községhez tartozó, azonos nevű területtel*, 1968: *Álomzug*, *Álomzugi tábla*, 1897: *Álom-zug*, 1866: *Álom-zug*, 1883: *Álomzug*. — A település déli részén található szántóföld a Sulymos-háttól keletre a Király-ér kanyarulatában. Átnyúlik Újtikos határába is. A Hortobágy környékén gyakori név, olyan legelőket jelöl, ahol a víz által körülhatárolt területen a pásztor álomra hajthatta a fejét, mert a jószág nem tudott elkóborolni. A *zug* földrajzi köznévből 'a folyó kanyarulatában lévő terület' értelmű. Egy 20. századi forrásban *Álom-zugi-tábla*-ként is előfordul. Ma már nem ismerik a nevet. Vö. *Álom-zug-tanya*. Lásd *Álom-zug* (Újtikos). — FKNT., MoFnT. 2/9, PJFN. 11, TERGE 1968: 51, T1.S.78.568/13–22, T10.FM.46, T10.FM.93. — T2-D3.

Álom-zugi-tábla lásd **Álom-zug**

Álom-zug-tanya lásd **Megyesi-birtok**

Alsó-kút 1970: *Alsó-kút*, 1968: *Alsókút, -hó*. — Egykori kút a település északkeleti határában, a Bagolyfogó és a Kis-tanya közelében. A név a kút elhelyezkedésére utal, az északabbra lévő Felső-kúthoz képest délkeletre van. — PJFN. 10, TERGE 1968: 51. — T3-F2.

Alsó-Sulymos-hát lásd **Nagy-Sulymos**

Arany-part 2023: *Arany-part*. — A Tisza másfél kilométeres fővenyes partszakasza a település nyugati határában, a Bácska közelében. A név metaforikusan utal a síófoki *Aranypart* nevű strandra, ugyanis egykor fürdőzésre alkalmas közkedvelt terület volt. — ÉGy. — T2-B2.

Árendás 1970: *Árendás* | *Szegény emberek bérelték*, 1968: *Árendás, -ra*, 1967: *Árendás, Árendásra* | *Eszt a területet régen szegény emberek vették ki árendába, oszt arrú neveszték*

el. — A település északi határában, a Nagy járó és a Kata halma között fekvő földterület. A név az *árendás* 'bérbe adott földterület' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — FKNT., N. N. 1967a: 3, PJFN. 10, TERGE 1968: 51. — T2-C1. **Ásvány** 1993: *Ásván*, 1864: *ásvány lapossa*, 1858: *Ásvány*, 1783: *Aswan m[orast]*. — Egykor vízzel borított mocsaras terület Tiszagyulaháza és Újtikos határterületén, a Király-ér mentén. LOVAS szerint a Polgár körüli egykori mocsárvilág időszakos vízfolyása volt a Tisza szabályozása előtt. A név az *ásvány* 'árok' földrajzi köznévből alakult. Az *Ásvány laposa* név a kiszáradt folyómederre vagy az *Ásvány* nevű vízfolyás melletti alacsonyabb fekvésű vízállásos sík területre utalhat. Lásd *Ásvány* (Újtikos), *Ásvány-oldal* (Polgár). — EKFT., FKNT., LOVAS 1993: 40, MKFT., Pesty 1864/38: 268b. — T2-D3.

Ásvány laposa lásd **Ásvány**

Bácska 2023: *Bácska, Bácskába*, 1981: *Bácskai*, 1970: *Bácska* | *Löszös terület*. 1968: *Bácska, -ba*, 1967: *Bácska, Bácskába* | *Mer ez a terület olyan jó löszös termőföld, mint a bácskai löszhát, oszt azé neveszték el Bácskának*. 1906: *Bácska*, 1866: *Bacska lapos*. — A település nyugati határában fekvő szántóföld a Tisza mellett. A helybeliek szerint a név metaforikusan utal a bácskai táj termékeny talajára. Részai a Kis-Bácska és a Nagy-Bácska. A források *Bácskai* és *Bácska-lapos* néven is említik. — ÉGy., MoFnT. 2/9, N. N. 1967a: 3, PJFN. 10, TERGE 1968: 52, T1.S.78.568/13–22. — T2-B2.

Bácskai lásd **Bácska**

Bácska-lapos lásd **Bácska**

Bagolyfogó 1970: *Bagojfogó*, 1968: *Bagojfogó, -ba*. — A település keleti határszélén található legelő. Az ezzel a névvel jelölt terület nagyobbik része Újtikos határához tartozik. Nevét egy baglyokkal teli juhodályról kapta. Lásd *Bagolyfogó* (Újtikos). — PJFN. 10, TERGE 1968: 51. — T3-F2.

Baptista imaház 2024: *Baptista imaház*, 2001: *Baptista imaház*. — A Zrínyi utcán álló épület. — ÉGy., MÓNUS 2001: 222. — T24-B1.

Bartók lásd **Bartók Béla utca**

Bartók Béla utca 2023: *Bartóug Béila úcca ~ Bartóuk úcca*, 1970: *Bartók út, Kis út*, 1968: *Kisút, Bartók utca*, 1967: *Bartók, Kiss út* | *Éty*

kis keskeny ucca oszt rajta maratt, hogy kis út. — A település belterületének keleti részén fekvő, a Kossuth utcával párhuzamos utca. **Kis út** néven is ismert volt, ami arra utal, hogy az utca nagyon keskeny. A hivatalos neve **Bartók Béla utca**, de **Bartók**, **Bartók utca**, **Bartók út** néven is említik. — ÉGy., N. N. 1967a: 6, PJFN. 10, TERGE 1968: 60. — T24-B1.

Bartók erdeje 1968: *Bartók erdeje, erdejükhő* | *A Bartók főgyögbe lett ültetve, azé kapta a nevét.* — Erdő a település határában. A nevét a telepítőjéről kapta. Pontos helye ismeretlen. — TERGE 1968: 51.

Bartók út lásd **Bartók Béla utca**

Bartók utca lásd **Bartók Béla utca**

Benyiczki lásd **Megyesi-birtok**

Benyiczki-domb lásd **Megyesi-birtok**

Benyiczki-tanya lásd **Megyesi-birtok**

Benyiczki-telep lásd **Megyesi-birtok**

Bodnár-tanya 1970: *Bodnár-tanya, Híd-köz, Híd köze, Két híd köze*, 1968: *Bodnár tanya, -ra, Hítköz, -re, Két híd köze, -re* | *Ez a keleti részre esik. A falu két legnagyobb híggya közt van, oszt azé monygyuk rá eszt a nevet.* 1967: *Bodnár tanya, Bodnár tanyára* | *A Bodnár József tanyája ott vót, oszt arrú neveszték el. Híd-köz, Hit-közre* | *Ez a föld a falu két legnagyobb híggya közt van, oszt csak így mongyuk, hogy Hit-köz.* — A település belterületétől északra, a Dobi út mellett található szántóföld. Az egykor rajta álló tanya tulajdonosáról kapta a nevét. A **Híd-köz**, **Híd köze** és **Két híd köze** név arra utal, hogy a földterület egykor két híd között helyezkedett el. — N. N. 1967: 3, PJFN. 10, TERGE 1968: 52–53. — T2-D2.

Csire-fok 1783: *Csire fok.* — A település belterületétől északra fekvő vizenyős földterület, a Gincselér közelében. A név előtagja feltehetőleg a *Csire* családnévből alakult. Ma már nem használják a nevet. — EKFT., ÚCsnT. — T2-C2.

Csordakút 2023: *Csordakút*, 1981: *Csordakút.* — A település északi határában, a Csordalegelőn található kút. — ÉGy., MoFnT. 2/9. — T2-C1.

Csordalegelő 2023: *Csordalegelőü*, 1968: *Csordalegellő, -re* | *A kösség északnyugati részén fekszik, a Tiszatötés mellett. Mer a tehen-csordát mindég ott legeltetik, oszt azé kapta a Csordalegelő nevet.* 1967: *Csordalegelő.* — A

település északnyugati határszélén, a Kata halma szomszédságában fekvő nagy kiterjedésű szarvasmarha-legelő. — ÉGy., N. N. 1967a: 3, TERGE 1968: 52. — T2-C1.

Csúcs-dűlő 1970: *Csúcs-döllő*, 1968: *Csúcsdöllő, -be*, 1967: *Csúcsdöllő, Csúcsdöllőre* | *Azé neveszték el, mer ez a föld a terület hegyes csúcsra gyött ki.* — A település északi határában, a Róna és a Ludas-ér között fekvő szántóföld. Nevét alakjáról kapta. — N. N. 1967a: 3, PJFN. 10, TERGE 1968: 52. — T2-D1.

Dinnyés 2023: *Dinnyés* | *Ott a Tárnok feléj az ety hatalmas dinnyés vóut.* — A belterületől keletre, a Tárnok-hát és a Rizsföld mellett fekvő szántóföld, melyet egykor dinnyeföldként használtak. — ÉGy. — T3-E2.

Disznólegelő 2023: *Disznóulegelőü.* — A település belterületétől északra, a Proletár és a Gincselér között fekvő szántóföld. A név a *disznó-legelő* 'legelő, ahol a disznók legelnek' földrajzi köznévből alakult, amely a földterület egykori funkcióját jelöli. — ÉGy., FKNT. — T2-D1D2.

Dobi út 2023: *Dobi út.* — Tiszadobra vezető út, mely a Kossuth utcából nyílik. 1992-ben építették, előtte Tiszagyulaháza zsákfalu volt. — ÉGy. — T2-D2.

Dózsa György út 2023: *Dóuzsa György út ~ Dóuzsa út*, 2001: *Dózsa u[tcá]*, 1970: *Dózsa út*, 1968: *Dózsa út.* — A település belterületének északi részén húzódó utca, a Bartók Béla utca folytatása. **Dózsa út** és **Dózsa utca** néven is említik. Hivatalos neve *Dózsa György út.* — ÉGy., MÓNUS 2001: 227, PJFN. 10, TERGE 1968: 61. — T24-B1.

Dózsa út lásd **Dózsa György út**

Dózsa utca lásd **Dózsa György út**

Döggút 2023: *Dökkút ~ Dögös ~ Dögös-kút.* — A határ délnyugati részén található száraz kút, a Gátórház és a Nagy-Sulymos között. A név a *döggút* 'elhullott állatok elföldelésére szolgáló ásott száraz kút' földrajzi köznévből alakult. **Dögös** és **Dögös-kút** néven is említik. — ÉGy., FKNT. — T2-C3.

Dögös lásd **Döggút**

Dögös-kút lásd **Döggút**

Égett-hát 2023: *Ígett-hát*, 1981: *Égett-hát*, 1970: *Égett-háti-tábla*, 1968: *Égethági tábla*, 1967: *Égethági tábla, Égethági táblára* | *Ot*

valamikor ęty csárda vót, oszt lęęętt annyira, hogy sęmmi sę maratt belőlle. — A belterülettől délnyugatra, a Kalóz-tanya mellett fekvő nagy kiterjedésű szántóföld. A név előtagja a hagyomány szerint a területen egykor leęętt csárdára utal, a *hát* utótag a 'környezeténél magasabban fekvő földterület' jelentésű földrajzi köznév. A forrásokban **Ęęett-háti-tábla**-ként is előfordul. — ÉGy., FKnt., MoFnT. 2/9, N. N. 1967a: 3, PJFN. 11, TERGE 1968: 52. — T2-C2C3.

Ęęett-háti-tábla lásd **Ęęett-hát**

Egyes híd lásd **Első híd**

Első-forduló 1889: *I. forduló*. — A település külterületének nyugati részén, a Gátörháztól északkeletre elhelyezkedő nagy kiterjedésű földterület. A név utótagja a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. A Hajdúságban rendszerint négy fordulóra osztották fel a határt. A határban a kataszteri térkép is négy forduló tünteti fel. Vö. Második-, Harmadik- és Negyedik-forduló. — FKnt., Kat., MNépr. 2: 316. — T2-B2B3C2.

Első híd 2023: *Első híd ~ Ęęgyes híd*. — A település belterületének keleti részén álló híd a Király-éren. Nevét az magyarázza, hogy a Király-ér folyásirányában ez az első híd a belterületi részen. **Egyes híd**-nak is nevezik. Vö. Második híd, Harmadik híd. — ÉGy. — T2-D2.

Falualja 1970: *Falu ajja*, 1968: *Falujaja*, *Falu alá* | *Közvetlenül a házaknál kezdőgyik. Ez a lekőzelep föld*. — A belterület délnyugati részén, az utolsó házsor közvetlen szomszédságában, az Űj-törés mellett elterülő szántóföld. A név a *falualja* 'faluvég' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Ma már nem használják a nevet. — FKnt., PJFN. 10, TERGE 1968: 53. — T2-C2.

Felső-kút 1968: *Fęlső kút*. — Egykori kút a település északkeleti határában, a Mesterfü-lapostól északra. A név az Alsó-kúthoz viszonyított elhelyezkedésre utal. Vö. Felső-kúti-dűlő. — TERGE 1968: 51.

Felső-kúti-dűlő 1970: *Fęlső-kúti-dőllő*, 1968: *Fęlsőkúti dőllő, -be* | *A Fęlsőkút körű elterülő szántóföld is a kútrú vette nevét*. — A település északkeleti határában, a Ludas-ér közelében lévő szántóföld. A rajta álló Felső-kútról kapta a nevét. — PJFN. 10, TERGE 1968: 53. — T3-E1.

Felső-Sulymos-hát lásd **Kis-Sulymos**

Forrás-kút

Fotó: Civertan Grafikai Stúdió

Forrás-kút 2023: *Forrás-kút*. — A belterület keleti részén fekvő kút, amely egykor az állatok itatására szolgált. A Horgásztó által elárasztott területen van. — ÉGy. — T2-D2.

Fő út lásd **Kossuth utca**

Fő utca lásd **Kossuth utca**

Futballpálya lásd **Sportpálya**

Gát lásd **Tisza-gát**

Gátörház 2023: *Gátőrház*, 1985: *Gátörház*, 1981: *Gátörház*, 1967: *Gátörház*, 1900: *Örház*, 1889: *Gátörház*, 1858: *Kunyhó*. — A település délnyugati határában a Tisza mellett, a Kis-Sulymostól nyugatra álló épület, mely egykor a gátör lakóháza, tanyája volt, erre utal az **Örház** névvaltozat is. A 19. század közepén **Kunyhó**-ként is említik. — ÉGy., FKnt., Hnt., Kat., MKFT., MoFnT. 2/9, T9.K.66. — T2-B3.

Gatyaszar 1970: *Gatyaszar* | *Alakjáról, a terület két széle művelhető, a közepe vizenyős*. 1968: *Gatyaszar, -ba* | *Lapos terület van a közepinn, osz csak a kéz szélj jó. Űgy nęsz ki, mint ęgy gatyaszar*. — A település délkeleti határában, a Király-ér és a Kerek-lapos között elhelyezkedő szántóföld. Nevét alakjáról kapta. — PJFN. 11, TERGE 1968: 53. — T2-C1.

Gincselér 2023: *Gindzsellęir, Gindzsellęirre*, 1906: *Gincsel-ęr, Gindzsellęr* | *Az eredetileg patakot jelentő név ma már szántóföldet jelöl*. 1866: *Gincsellęr*, 1783: *Gindseller bach*. — A település északi határában, a Dobi út északi oldalán elterülő nagyobb kiterjedésű határrész. Részei a Kis-Gincselér és a Nagy-Gincselér. A név az ismeretlen eredetű (esetleg személynévi) *Gincsel* előtag és az *ęr* 'keskeny vízfolyás' föld-

rajzi köznév összetétele lehet. A név elhomályosulását elősegítette, hogy idővel földterület megnevezésévé vált. — ÉGy., EKFT., FKNT., PJFN. 10, T1.S.78.568/13–22. — T2-C1.

Gólya tér 2023: *Gólya tér*. — A település belterületének központjában, a Kossuth utcán található tér, ahol a polgármesteri hivatal is van. A név a lakosok kezdeményezésére vált hivatalossá az itt fészkelő gólyákra utalva. — ÉGy. — T24-B2.

Grófi-csatorna 2023: *Grófi-csatorna*. — Mesterséges csatorna, mely a település északi határából indul, és a Falujától délre folyik bele a Karádi-foki-csatornába. A név előtagja bizonyára a településen birtokos gróf Andrássy családra utal. — ÉGy. — T2-C2.

Gulya-tanya lásd **Kis-tanya**

Gyulaház lásd **Tiszagyulaháza**

Gyulaháza lásd **Tiszagyulaháza**

Gyulaházamajor lásd **Tiszagyulaháza**

Gyulaházapuszta lásd **Tiszagyulaháza**

Gyulaházatanya lásd **Tiszagyulaháza**

Gyulaháztanya lásd **Tiszagyulaháza**

Gyulatanya lásd **Tiszagyulaháza**

Háborús emlékmű 2023: *Háborús emlékmű*. — A település belterületének északnyugati részén, a Temetőben található márványoszlop, mely az első világháborúban elesett tiszagyulaházi lakosoknak állít emléket. — ÉGy. — T24-A2.

Hajó-lapos 2023: *Hajó-lapos ~ Hajós-lapos*, 1970: *Hajó-lapos*, 1968: *Hajólapos, -ra*, 1967: *Hajólapos, Hajólaposra* | *Olyan lapos, hogy mikor előnti a víz, akkor éty hajó is keresztül mehet-ne rajta*. — A település keleti határában, a vasút mellett található, a környezeténél alacsonyabban fekvő szántóföld. Átnyúlik Újtikos területére is. A források szerint a név a földterület egykori vízállásos jellegére utal. Említik **Hajós-lapos** formában is. Nevét ma már kevesen ismerik. Lásd Hajó-lapos (Újtikos). — ÉGy., N. N. 1967a: 3, PJFN. 11, TERGE 1968: 53. — T3-F2.

Hajós-lapos lásd **Hajó-lapos**

Halastó lásd **Horgásztó**

Harmadik-forduló 1889: *III. forduló*. — A település belterületétől északkeletre, a Második-fordulótól keletre fekvő nagy kiterjedésű földterület. A név utótagja a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra'

jelentésű földrajzi köznév. Vö. Első-forduló. — FKNT., Kat. — T3-E2.

Harmadik híd 2023: *Harmadik híd ~ Hármashíd*. — Híd a település belterületének délkeleti részén a Király-éren. Nevét az magyarázza, hogy a Király-ér folyásirányában a harmadik híd a belterület mellett. **Hármashíd** néven is ismerik. Vö. Első híd, Második híd. — ÉGy. — T2-D3.

Hármashíd lásd **Harmadik híd**

Hasítás 2023: *Hasítás*. — A település külterületének délkeleti szélén húzódó csatorna, egykori út, mely Tiszagyulaházát és Újtikost választotta el egymástól. A név a *hasítás* 'határrészeket elválasztó határvonal, árok' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKNT. — T3-E3.

Határi-dűlő 1970: *Határi-döllő* | *Újtikos és Tiszagyulaháza határán*. 1968: *Határi döllő, -be* | *Tikos felé ez Gyulaháza határja, a fődek a tikosi határral ot vannak véggel*. — A település délkeleti határában, a Kerek-lapos és a Nagy-keskeny mellett fekvő szántóföld. A név a terület határszélén való elhelyezkedésére utal. — PJFN. 11, TERGE 1968: 53. — T3-E3.

Hátas-föld 1970: *Hátas-föd ~ Lucernás* | *A víz nem önti el, azért termelnek itt lucernát*. 1968: *Hátasföd, -re, Lucernás, -ba* | *Lucernát termőd bővíbe*. — A település belterületétől nyugatra a Kis járó közelében található szántóföld. Magasabban fekvő terület, előtagja a *hát* 'vízből kiemelkedő, illetve a környezeténél magasabban fekvő földterület' földrajzi köznévből alakult. A **Lucernás** névváltozatot a földterületen egykor termesztett növény magyarázza. — FKNT., PJFN. 11, TERGE 1986: 56. — T2-B2.

Hatvanholdas 1981: *Hatvanholdas*, 1970: *Hatvanhódas* | *60 kat. holdnyi terület*. 1968: *Hatvanhódas, -ba*. — A belterülettől keletre, a Király-ér nyugati partján, a Szincsák-tanyától délre elterülő szántóföld. Nevét a terület méretéről kapta. — MoFnT. 2/9, PJFN. 10, TERGE 1968: 53. — T3-E2.

Híd-köz lásd **Bodnár-tanya**

Híd köze lásd **Bodnár-tanya**

Hivatal 2023: *Hivatal ~ Tanácsháza ~ Téjesziroda*, 2001: *Községháza*. — A település központjában, a Kossuth utcán álló épület, itt működik a polgármesteri hivatal. A **Tanácsháza**, **Községháza**, **Téjesziroda** névváltozatok az épület

Horgásztó

Fotó: Harangi Mária

által betöltött egykori funkciókat jelölik. — ÉGy., MÓNUS 2001: 216. — T24-B2.

Horgásztó 2023: *Horgásztó ~ Vájoggödör ~ Tó ~ Halastó*. — A település belterületének keleti szélén, a Sétáló úttól északra a Király-ér mentén található mesterséges tó. Egy időben a falu házainak építéséhez szükséges vályoghoz az agyagot bányászták innen, ez magyarázza a *Vályoggödör* megnevezést. *Tó* és *Halastó* formában is említik. — ÉGy. — T2-D2.

Hosszú-Keskeny 1970: *Hosszú-keskeny*, 1968: *Hosszúkeskeny, -be* | *Valójában hosszú is mék keskeny is ez a föld*. — A település déli határában, a Nagy-Keskeny mellett fekvő szántóföld. Nevét az alakjáról kapta. Vö. Kis-Keskeny. — PJFN. 11, TERGE 1968: 54. — T2-D3.

Hunyadi lásd **Hunyadi utca**

Hunyadi köz lásd **Kis köz**

Hunyadi út lásd **Hunyadi utca**

Hunyadi utca 2023: *Hunyadi úcca ~ Hunyadi út ~ Sétálóú úcca ~ Új sor*, 2001: *Hunyadi u[tcá]*, 1970: *Hunyadi út*, 1968: *Hunyadi út*, 1967: *Hunyadi, Újtelep* | *Legutójjára ezt az úccát építették, oszt még most is ity híjják*. — A település belterületének délkeleti részén lévő utca, amely a Kossuth utcából nyílik, és párhuzamos a Rákóczi utcával. A *Sétáló utca* az út külterületre vezető szakaszát jelöli. Az *Új sor, Újtelep* megnevezés arra utal, hogy ez a település újabban épült falurésze, házsora. A hivatalos neve *Hunyadi utca*, de *Hunyadi* és *Hunyadi út*-ként is említik. Vö. Hunyadi köz. — ÉGy., MÓNUS 2001: 216, N. N. 1967: 6, PJFN. 15, TERGE 1968: 61. — T24-B2.

Húszas 2023: *Huszas ~ Huszazsba*, 1970: *Húszas, Kis-húszas* | *Az uradalmi birtokban huszas*

volt a tábla száma. 1968: *Húszas, -ba, Kishúszas*, 1967: *Huszas, Huszazsba* | *Mer régén húszas számú vót ez a terület, oszt azóta is a húszas név marat rajta*. 1906: 20-as. — A település északkeleti határában, a Proletár közelében található szántóföld. Az uradalom idejében adott név él tovább. A forrásokban *Kis-Húszas* alakban is előfordul. — ÉGy., N. N. 1967a: 4, PJFN. 10, TERGE 1968: 54. — T3-E1.

Imaház 2023: *Imaház ~ Kis templom*. — A település belterületének központjában, a Kossuth utcán áll, a református felekezet egyházi épülete. Mérete alapján *Kis templom*-nak is nevezik. — ÉGy. — T24-B2.

Indics lásd **Indics-ér**

Indics-ér 1889: *Indics ér*, 1783: *Indics mor[ast]*, [18. sz.]: *Indecs*. — A mai Király-ér egy rövidebb szakasza, mely Tiszagyulaháza északkeleti határában folyik, és elválasztja a falut Tiszadobtól. A név eredete bizonytalan, az előtagja esetleg személynévi eredetű lehet. *Indics* formában is említik. — EKFT., Kat., T1.S.70.72/1–8, ÚCsnT. — T3-F1.

Iskola 2023: *Iskola ~ Templomi iskola ~ Központi iskola ~ Petőfi iskola*. — A település belterületén, a Kossuth utcán álló intézmény, *Templomi iskolá*-nak is nevezik, mivel a Nagy templom mögött fekszik. *Központi iskolá*-nak a külterületen lévő iskolához viszonyítva hívták. Hivatalos neve *Petőfi Sándor Általános Iskola*, ennek alapján *Petőfi iskolá*-nak is mondják. — ÉGy. — T24-B2.

Jókai lásd **Jókai utca**

Jókai út lásd **Jókai utca**

Jókai utca 2023: *Jóukaji úcca ~ Kaszakoccs úcca*, 2001: *Jókai utca*, 1970: *Jókai utca*, 1970: *Kisügyek, Kaszakoccs* | *Úgy kanyarodik az utca, mint a kasza koccsa. Az Egyekről ide költözöttek laknak ebben az utcában*. 1968: *Jókai út, Kaszakocs, Kisügyek* | *Kisügyeknek azé híjják, mer ęty kis ucca, oszt ott az Egyekrő gyűttek laknak*. 1967: *Kisügyek, Kaszakoccs, Jókai*. — A település belterületén, a Kossuth utcából nyíló, a Petőfi utca felé elforduló utca. A *Kaszakocs, Kaszakocs utca* megnevezést az utca alakja magyarázza, amely a helybeliek szerint a kasza fogantyújának, a kaszakoccsnak az alakjára emlékeztet. A *Kisügyek* név arra utal, hogy Egyekről betelepült családok éltek az

utcában. A hivatalos neve *Jókai utca*, de **Jókai**, **Jókai út**-ként is említik. — ÉGy., MÓNUS 2001: 223, N. N. 1967a: 6, PJFN. 11, TERGE 1968: 60–61, ÚMTsz. — T24-B2.

Kalóz-tanya 2023: *Kalóysz-tanya*. — A település belterületétől egy kilométerre található egykori tanya, ma szántóföld. Nevét tulajdonosáról kapta. *Kalóz* családnévűek ma is élnek a faluban. — ÉGy. — T2-C3.

Kánai-dűlő 1970: *Kánai-döllő* | *Tulajdonosáról*. 1968: *Kánai döllő, -re*, 1967: *Kánai döllő, Kánaji döllőre* | *Ezt még azé híjják így, mer ezelőtt a Kánaijéké vót ez a föld*. — A település délkeleti határában, a Tárnok-háti-erdő és a Hajó-lapos közelében elhelyezkedő szántóföld. Nevét egykori tulajdonosáról kapta. Ma már nem használják a megnevezést. — N. N. 1967a: 4, PJFN. 11, TERGE 1968: 54. — T3-E2.

Kanális lásd **Király-ér**

Kánalisi-dűlő 1970: *Kánalisi-döllő, Kiráj-ér-ódal*, 1968: *Kánalisi döllő, -be, Kirájéródal, -ba*. — A település belterületétől délkeletre, a Kanális mellett elterülő szántóföld. A **Király-ér-oldal** név a Király-ér (más néven *Kanális*) melletti elhelyezkedésre utal. Ma már nem használják a nevet. — PJFN. 11, TERGE 1968: 54–55. — T2-D3.

Karádi-fok lásd **Karádi-foki-csatorna**

Karádi-foki-csatorna 2023: *Karádi-foki-csatorna*, 1970: *Karádi-fok*. — A település belterületétől délnyugatra, a Falu alja és a Kis járó közelében húzódó mesterséges csatorna, amely a falu belvizét vezeti el. A név előtagja esetleg családnévi eredetű lehet. Korábban **Karádi-fok**-ként szerepelt. — ÉGy., PJFN. 11. — T2-C2C3.

Kaszakocs lásd **Jókai utca**

Kaszakocs utca lásd **Jókai utca**

Kata halma 2023: *Kata halma*, 1981: *Kata halma*, 1941: *Kata-halom*. — A település külterületének északnyugati határában található földterület. A név által jelölt terület nagyobb része a szomszédos Tiszadob határában fekszik. A név előtagjában a *Kata* személynév szerepel. **Kata-halom** formában is említi egy korábbi forrás. — ÉGy., MaKF., MoFnT. 2/9. — T2-C1.

Kata-halom lásd **Kata halma**

Katonasírok 2023: *Katonasírok*. — A település belterületén, a Nagy templom udvarán található,

a második világháborúban elesett szovjet és magyar katonák nyughelye. — ÉGy. — T24-B2.

Kenderáztató 2023: *Kenderásztató*. — A település délnyugati határában, a Tisza és a Gátórház között található egykori kenderáztató hely a Tiszán. — ÉGy. — T2-B3.

Kerek-lapos 1970: *Kerek-lapos* | *Alakjáról*. 1968: *Kereklapos, -ba*, 1967: *Kereklapos, Kereklapozsba* | *Azé híjják így, mer ez a lapos éty szabályos köralakú terület vót*. — A település délkeleti határában a Határi-dűlő mellett mélyebben fekvő szántóföld. Nevét az alakjáról kapta. — N. N. 1967a: 4, PJFN. 11, TERGE 1968: 54. — T3-E2.

Két híd köze lásd **Bodnár-tanya**

Kettes híd lásd **Második híd**

Kinizsi út lásd **Kinizsi utca**

Kinizsi utca 2023: *Kinizsi úcca*, 1970: *Kinizsi utca, Tót zug* | *Tóth nevű családok laktak itt*. 1968: *Tótzug, Kinizsi út*, 1967: *Tóthzug, Kinizsi utca* | *Egész Tóth család ott lakott, oszt azé híjják így*. — A település belterületének északi részén, a Zrínyi utcából nyíló utca. **Tóth zug**-nak az ott lakó családok után nevezték. A *zug* földrajzi köz-név 'szűk, rövid utca' értelmű. **Kinizsi út** néven is említik. Hivatalos neve *Kinizsi utca*. — ÉGy., FKNT., N. N. 1967a: 6, PJFN. 10, TERGE 1968: 60–61. — T24-A1.

Kinti-kút lásd **Külső-Csordakút**

Király-ér 2023: *Kiráj-ér* ~ *Kanális* ~ *Patak*, 1982: *Király-ér*, 1968: *Kirájér*, 1866: *Királyér*, 1864: *Király ere* | *Vagynak még a' határban érdekes elnevezésü helyek, ugymint Király ere, Tárnok hát, meséllik, hogy egyszer, Mátyás király vadász társakkal itt járván: az említett érből ivott*. 1858: *Király ér*, [1840]: *Király ér*, 1783: *Kirally Er*, 1762: *Király ere*, 1639: *Király érnek* Nap Nyugoti szélétől. — A településen átfolyó ér, amely Tiszadob felől érkezik a településre, és a belterület délkeleti szélét érintve Újtikos felé folyik tovább. **Patak** néven is említik. Medrét az ötvenes években szabályozták, erre utal a **Kanális** névforma. Említik **Király ere** formában is. A névadás valós indítékát nem ismerjük, a név előtagja családnévből alakulhatott. Vö. Kánalisi-dűlő. Lásd **Király-ér** (Polgár, Újtikos). — BENCSIK 1974a: 230, ÉGy., EKFT., MKFT., MoFnT. 1: 22, PESTY 1864/12: 435a, TERGE

1968: 55, T1.S.78.568/13–22, T10.FM.37, T10.FM.48. — T3-E2.

Király ere lásd **Király-ér**

Király-ér-oldal lásd **Kanálisi-dűlő**

Kis-Bácska 1970: *Kis-Bácska* | *Löszös terület*. 1968: *Kizsbácska, -ba* | *A terület egy részét Kis-bácska, más részét Nagybácska névvel külön is jelölik*. — A település nyugati határában a Tisza mellett levő terület, a Bácska része. A *kis* előtag a Nagy-Bácskához viszonyított méretére utal. Ma már nem használják ezt az elnevezést. — PJFN. 10, TERGE 1968: 52. — T2-C2.

Kisgyekek lásd **Jókai utca**

Kis-erdő lásd **Nyárfás**

Kis-Gincselér 1970: *Kis-Gindzsell-ér*; 1968: *Kizsgincsellér, -be* | *Égy más végibe vannak a Nagyginzsellérrel. Az Újtörés első fordulójába esik mind a kettő. Köszökök csak mérettyegbe van különpség, másképp tejjesen étyfurma*. — A település északi határában húzódó Gincselér nevű földterület kisebbik része. Vö. Nagy-Gincselér. — PJFN. 10, TERGE 1968: 55.

Kis-Húszas lásd **Húszas**

Kis járó 1970: *Kis-járó* | *Gyalogosan ezen a kis úton mentek a Tisza-töltésre*. 1968: *Kisjáró*. — A település nyugati határában a Karádi-foki-csatorna és a Nagy-Bácska közelében levő földút. A név előtagja az út méretére utal, a *járó* utótag a 'valamely területre vezető út' jelentésű földrajzi köznévv. Vö. Nagy járó. — FKNT., PJFN. 11, TERGE 1968: 55. — T2-B2.

Kis-Keskeny 1970: *Kis-keskeny* | *Alakjáról*. 1968: *Kiskeskeny*, 1967: *Kiskeskeny, Kiskeskeny-be* | *Éty kis keskeny terület, oszt valaki rámonta, hoty kiskeskeny, oszt rajta is maratt*. — A település délkeleti határában található szántóföld. A *kis* előtag a Nagy-Keskenyhez való viszonyítást fejezi ki, a *Keskeny* utótag a földterület alakjára utal. — N. N. 1967a: 4, PJFN. 11, TERGE 1968: 56. — T2-D3.

Kis köz 2023: *Kis köz ~ Hunyadi köz*. — A település belterületén, a Rákóczi utcát és a Hunyadi utcát összekötő kisebb utca. **Hunyadi köz** néven is említik. — ÉGy. — T24-C2.

Kis-Sulymos 2023: *Kis-Sujmos, Kis-Sulymosun*, 2001: *Kis-sulymoshát*, 1981: *Kis-sulymos*, 1970: *Kis-sujmos*, 1968: *Kissujmos* | *A kösség déli részim vótéty terület, ami elejinte csak suj-*

mot termét. Ennek égy részit aztál legellőnek is mēg rétnek is hasznátuk, aztám mēm má fēl isz szántogattung belülē kisseb-nagyob darabokot. Először csak a Kissujmost törtük fel, asztánn a Nagysujmost. Mostanáig is a lekkevesep hasznát a Sujmosajjnak vesszük. 1967: *Kissulymos, Kissulymosra* | *Mer ez a terület éty kizsdarab vót, oszt ez csak sulymot termēt*. 1889: *Felső Sulymoshát*. — A település délnyugati határában, a Gátórháztól és a Tiszától keletre fekvő szántóföld és legelő. A Nagy-Sulymoshoz képest ez volt a kisebb területű, és kevesebb család is élt itt, erre utal a név előtagja. A forrásokban **Felső-Sulymos-hát** alakban is megjelenik, a *felső* előtag a településtől távolabbi elhelyezkedésre utal. **Kis-Sulymos-hát** néven is szerepel. Vö. Kis-Sulymoshát-tanya. — ÉGy., Kat., MoFnT. 2/9, MÓNUS 2001: 209, N. N. 1967a: 4, PJFN. 11, TERGE 1968: 56. — T2-C3.

Kis-Sulymos-hát lásd **Kis-Sulymos**

Kis-Sulymoshát-tanya 1952: *Kissulymoshát-tanya*, 1941: *Kissulymoshát-tny. [tanya]*, 1889: *Kissulymoshát tanya*. — A település délnyugati határában, a Kis-Sulymos déli oldalán található tanya. Nevét az elhelyezkedéséről kapta. — Hnt., Kat., MaKF. — T2-B3.

Kis-tanya 2023: *Kis-tanya ~ Guja-tanya*, 1970: *Kis-tanya, Kis-tanyasi-rész* | *A kis földterületen csak egy ház állt*, 1968: *Kistanya*, 1967: *Kistanya, Kistanyára* | *Ezēn a területēn régēn csak éty ház vót, oszt a terület sē vót nagy így csak a kistanya nevet kapta*. — A település északkeleti határában az Újtikos–Tiszadob vasútvonal mellett található egykori tanya, ma szántóföld. A helyiek szerint a **Gulya-tanya** elnevezés onnan ered, hogy a gulyás és családja élt itt. A *Kis-tanya* név előtagja a tanya méretére, mások szerint pedig az ott tartott növendék jószágok életkorára utal. **Kis-tanyasi-rész** néven is említik. Vö. Kis-tanyasi híd. — ÉGy., N. N. 1967a: 4, PJFN. 10, TERGE 1968: 56. — T3-F1.

Kistanyasi híd 1970: *Kis-tanyasi-híd*, 1968: *Kistanyasi híd* | *A Kistanyához tartozó területen*. — A település északkeleti határában a Király-eret átszelő egykori híd. A név arra utal, hogy a Kis-tanya közelében fekszik. — PJFN. 10, TERGE 1968: 56. — T3-E2.

Kis-tanyasi-rész lásd **Kis-tanya**

Kis templom lásd **Imaház**

Kis út lásd **Bartók Béla utca**

Kis zug lásd **Zrínyi utca**

Kocsmá 2023: *Kocsmá*. — A település belterületének központjában, a Művelődési ház mellett álló épület. — ÉGy. — T24-B1.

Kossuth lásd **Kossuth utca**

Kossuth út lásd **Kossuth utca**

Kossuth utca 2023: *Kosút ucca ~ Főü ucca*, 2001: *Kossuth u[tca]*, 1970: *Kossuth út, Kosút út | A legrégibb utca a faluban*. 1968: *Főút, Kossuth út*, 1967: *Fő út, Kossúth | Az vót a legelső ucca, oszt valaki rá monta, hogy fő út, oszt rajta maratt*. — A település belterületén észak–déli irányban húzódó utca, mely a település főutcája. Forrásokban **Kossuth**, **Kossuth út**, **Fő út**, **Fő utca** alakban is előfordul. Hivatalos neve *Kossuth utca*. — ÉGy., MÓNUS 2001: 227, N. N. 1967a: 6, PJFN. 10, TERGE 1968: 60–61. — T24-B1.

Könyök-tanya 2001: *Könyöktanya | A Sulymos-hát környékén*. 1867: *Könyöktanya*. — Egykori lakott hely a település délnyugati határában, a Sulymos-hát közelében. Pontos helye ismeretlen. A név előtagja bizonytalan eredetű. — BENCSIK 1974a: 242, MÓNUS 2001: 209.

Könyvtár lásd **Művelődési ház**

Kövesút 2023: *Kövesút*. — A település belterületének délkeleti részéről induló, a Király-ér mellett haladó szilárd burkolatú út, mely a szomszédos Újtikosra vezet. Párhuzamosan halad a Tikosi úttal. — ÉGy. — T2-D3.

Központi iskola lásd **Iskola**

Községháza lásd **Hivatal**

Kultúrház lásd **Művelődési ház**

Kunyhó lásd **Gátórház**

Külső-Csordakút 2023: *Külső-Csordakút ~ Kinti-kút*. — A település délnyugati határában, a Nagy-Sulymos-hát közelében található kút. A **Kinti-kút** és a **Külső-csordakút** elnevezés onnan ered, hogy a kút távolabb esett a településtől. — ÉGy. — T2-C3.

Lajtos-lapos 2023: *Lajtos-lapos*. — A település nyugati határrészén, az Újtörés mellett, a Tisza-gát alatti mélyen fekvő terület. A név előtagja családnévi eredetű lehet. — ÉGy. — T2-C2.

Legelő 1970: *Legellő*, 1968: *Legellő, -re*. — A település belterületének közelében, a déli

határban az Égett-háti-tábla mellett található legelő. — PJFN. 11, TERGE 1968: 56. — T2-C3.

Lucernás lásd **Hátas-föld**

Ludas 2023: *Ludas, Ludasra*, 1906: *Ludas*, 1866: *Ludas*, [18. sz.]: *Ludas*. — A település északkeleti határában fekvő nagyobb földterület, melynek részei a Ludas-lapos és a Ludas-hát. Ezen folyik keresztül a Ludas-ér. Nevét az itt tanyázó vadludakról vagy esetleg a Ludas-érről kaphatta. — ÉGy., PJFN. 10, T1.S.70.72/1–8, T1.S.78.568/13–22. — T2-D1, T3-E1.

Ludas-alj lásd **Ludas-lapos**

Ludas-ér 2023: *Ludas-éj*, 1981: *Ludas-ér*, 1970: *Ludas-ér*, 1968: *Ludasér*, 1889: *Ludasér*, 1762: *Ludas ér*. — A település északi határában a Ludason keresztül folyó ér. Nevét az itt tanyázó vadludakról kaphatta. — ÉGy., Kat., MoFnT. 2/9, PJFN. 10, TERGE 1968: 57, T10.FM.37. — T3-E1.

Ludas-ér-oldal lásd **Ludas-lapos**

Ludas-fenek lásd **Ludas-lapos**

Ludas-hát 2023: *Ludas-hát | Nagyom vízállásos területek voltak, és a vadlibák leszálltak, költöttek is*. 1981: *Ludas-hát*, 1970: *Ludas-hát*, 1968: *Ludashát, -ra | A fenekhöz képest van egy magosabb rész is, ahuj jó szénát lehet kaszányi. Eszt nevesztük Ludashátnak*. 1967: *Ludashát, Ludashátra | Mer ezen a területen a szénaboglyákat körülvette a víz, oszt a ludak a boglya tetejére fészkeltek*. 1927: *Ludashát*, 1906: *Ludashát*, 1900: *Ludas hát*, 1858: *Ludos hát*, [18. sz.]: *Ludas hát*, 1783: *Ludas hat*. — A település északkeleti határrészén fekvő szántóföld. A név előtagja a területen fészkelő ludakra utal, az utótagja pedig azt jelöli, hogy magasabban fekszik a Ludas-laposnál. — ÉGy., EKFT., MKFT., MoFnT. 2/9, N. N. 1967a: 4, PJFN. 10, TERGE 1968: 57, T1.S.70.72/1–8, T9.K.50, T9.K.66. — T3-E1.

Ludas-lapos 2023: *Ludas-lapos*, 1970: *Ludas-ajj, Ludas-fenek, Ludas-érolal | A nagyon mélyen fekvő területen víz folyt keresztül, a mocsárban ludak tanyáztak*. 1968: *Ludasajj, -ba, Ludasfenek, -be | Azé neveszték aszt el, mer nagyol lapos terület vót, víz is fojt rajta kérésztű oszt a mocsárba sok ludak tanyáztak. Ludas-feneknek is monygyuk eszt máskíppen*. 1967: *Ludasalj, Ludasaljra*, 1866: *Ludasfenek*. — A település külterületének északi szélén található

szántóföld, a Ludas mélyebb fekvésű része. A név *lapos* utótagja, illetve a **Ludas-alj** névváltozat *alj* utótagja 'mélyebben fekvő, vízállásos terület' jelentésű földrajzi köznév. Ugyanezt fejezi ki a **Ludas-fenék** utótagja is. A **Ludas-ér-oldal** név az itt folyó Ludas-érre utal. Ma már csak a *Ludas-lapos* elnevezést használják. — ÉGy., FKnt., N. N. 1967a: 4, PJFN. 10, TERGE 1968: 56–57, T1.S.78.568/13–22. — T2-D1.

Márta-tanya lásd Megyesi-birtok

Második-forduló 1889: *II. forduló*. — A település egész északnyugati határrészére kiterjedő földterület. A név utótagja a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. Vö. Első-forduló. — FKnt., Kat. — T2-C1.

Második híd 2023: *Második híd ~ Kettes híd*. — A belterületől délkeletre a Király-eret keresztező híd, amely az Első és a Harmadik híd között van. A nevét onnan kapta, hogy ez a második híd, amely a Király-éren található a belterület mellett. Hívják **Kettes híd**-nak is. Vö. Első híd, Harmadik híd. — ÉGy. — T2-D2.

Megyesi-birtok 2023: *Meggyesi-birtok ~ Bényiczki-telep ~ Bényicki ~ Bényicki-domb*, 2001: *Mártatanya*, 1981: *Mártatanya*, 1970: *Márta-tanya* | *Hajdani tulajdonosáról*. 1968: *Bényicki tanya*, *Mártatanya*, | *Az épület és a körütte elterülő szántó birtokosáról kapta a nevét*. 1967: *Bényicky-tanya*, *Bényicki-tanyára* | *Ennek a területnek a birtokosa Bényicky gróf volt, oszt rúlla neveztek el*. 1952: *Mártatanya*, 1941: *Márta-tny. [tanya]*, 1889: *Mártatanya*, *álomzug tanya*. — Tanya és állattartó telep a település belterületének

Megyesi-birtok

Fotó: Török Eszter

déli szomszédságában, egy magasabb fekvésű részen. *Megyesi* nevű tulajdonosáról kapta a legújabb nevét. Korábbi tulajdonosára utalnak a **Bényiczki**, **Bényiczki-telep**, **Bényiczki-tanya** és **Bényiczki-domb** megnevezései, valamint a 19. század végétől használatban lévő **Márta-tanya** névváltozata is. A tanya elhelyezkedésére utaló névformával a források egy ízben **Álom-zug-tanya**-ként említik. — ÉGy., Hnt., Kat., MaKF., MoFnT. 2/9, MÓNUS 2001: 210, N. N. 1967a: 3, PJFN. 11, TERGE 1968: 52–57. — T2-D3.

Megyesi-tanya 2023: *Meggyesi-tanya*. — Egykori tanya a Bácska területén. Ma már nincs meg, a helyén szántóföld van. Tulajdonosáról kapta a nevét. — ÉGy. — T2-B2.

Mesterfü-lapos 1981: *Mesterfü-lapos*, 1970: *Mestërfü-lapos*, 1968: *Mestërfülapos, -ra* | *Sokáig vót vizáta terület, csak különbözö füvek teremtek még benne*. 1967: *Mesterfülapos, Mestërfülaposra* | *Ez a terület egy időn át csak mestërfüt termett, oszt azé neveztek el mestërfülaposnak*. — Alacsonyabban fekvő szántóföld a település északkeleti határában, a Húszas és a Proletár között. A név a *mesterfü* 'orvosi székfű, kamilla' növénynév és a *lapos* 'a környezeténél alacsonyabban fekvő, többnyire vizenyős, sík terület' jelentésű földrajzi köznév összetételéből alakult. Vizenyős jellege miatt sokáig csak gyomnövények nőttek itt, ez magyarázza a nevét. — FKnt., MoFnT. 2/9, N. N. 1967a: 4, PJFN. 10, TERGE 1968: 57. — T2-D1.

Morotva 2023: *Morotva*. — A település külterületének délnyugati részén húzódó egykori Tisza-holtág, ami egykor körülbelül 30–40 méter széles mocsaras terület volt. A név a *morotva* 'hosszú, széles, mély hajlat, lapos' jelentésű földrajzi köznévből alakult. Vö. Morotva-köz. — ÉGy., FKnt. — T2-C3.

Morotva-köz 2023: *Morotva-köz*, 1916: *Morotva köze*. — Egykor minden évszakban vízállásos hajlat a település határának déli részén, az újtikos határszélen, a Morotva közelében. **Morotva köze** formában is említik. — ÉGy., T9.SzmK.38/1–66. — T2-C3D3.

Morotva köze lásd **Morotva-köz**

Munkás út lásd **Munkás utca**

Munkás utca 2023: *Munkás úcca*, 1970: *Munkás út*, 1968: *Munkás út*. — A település belterületének déli részén, a Hunyadi úttól délre

található utca. Hivatalos neve *Munkás utca*, de *Munkás út*-ként is említik. — ÉGy., PJFN: 10, TERGE 1968: 81. — T24-B3C3.

Művelődési ház 2023: *Művelődéjsi ház ~ Kultúrház*, 2001: *Művelődési ház, Könyvtár, Kultúrház*. — A település belterületének központjában álló intézmény. A köznyelvben *Kultúrház* és *Könyvtár* néven is szerepel, az itt működő intézmény után. — ÉGy., MÓNUS 2001: 223–227. — T24-B1.

Nádas 2023: *Nádas*. — A település északkeleti határában, a Kis-tanya közelében húzódó terület. Nevét az ott nagy mennyiségben termő nádról kapta. — ÉGy. — T3-E1.

Nagy-Bácska 1970: *Nagy-Bácska*, 1968: *Nagy-bácska* | *A terület egy részét Kisbácska, más részét Nagybácska névvel külön is jelölik*. — A település nyugati határában a Tisza mellett fekvő szántóföld, a Bácska déli része. A név előtagja a Kis-Bácskához való viszonyítást fejezi ki. Ma már nem használják ezt az elnevezést. — PJFN. 11, TERGE 1968: 52. — T2-B3.

Nagy-Gincselér 1970: *Nagy-Gindzsell-ér*, 1968: *Nagyginzsellér, -be*. — A település északi határában húzódó Gincselér nevű földterület nagyobbik része. Vö. Kis-Gincselér. — PJFN. 10, TERGE 1968: 57.

Nagy járó 1970: *Nagy-járó* | *A Tisza-töltésre vezet fel*. 1968: *Nagyjáró* | *Ez is a töltésre vezet fel, csak éppen nagyop, szélösebb, mint a Kisjáró*. — A Tiszára vezető út a település határának északnyugati szélén, a Kata halmától nyugatra. A név előtagja a Kis járóhoz való viszonyítást fejezi ki. Ma már nem használatos megnevezés. — PJFN. 10, TERGE 1968: 57. — T2-B1C1.

Nagy-Keskeny 1970: *Nagy-keskeny* | *Alakjáról*. 1968: *Natykeskeny* | *Szinte ott van ez is a Kiskeskem mellett, még éppen olyan keskeny is, csak a parcellák szélösebbeg benne*. 1967: *Nagy keskeny, Naty keskenybe* | *Ez a föld ety hosszú keskeny terület vót oszt ezé neveszték el Naty keskenynek*. — A település délkeleti határában a Hosszú-Keskeny mellett található szántóföld. A név előtagja a Kis-Keskenyhez való viszonyítást fejezi ki. — N. N. 1967a: 4, PJFN. 11, TERGE 1968: 57–58. — T2-D3, T3-E3.

Nagy-Sulymos 2023: *Naty-Sujmos ~ Naty-Sujmos-hát*, 2001: *Nagysulymoshát*, 1981: *Nagy-sulymos*, 1970: *Nagy-sujmos*, 1968: *Natysujmos*,

-ba, 1967: *Nagysulymos*, 1967: *Nagy sulymos, Naty sulymosra* | *Ez a terület nagyobb vót mint a Kissulymos, mivel ez is egy időbe csak sújmot termet, hát elneveszték Naty sulymosnak*. 1889: *Alsó Sulymoshát*. — A település déli határában a Kis-Sulymostól északkeletre található nagy kiterjedésű szántóföld. A 19. században *Alsó-Sulymos-hát* alakban fordul elő, az *alsó* előtag a faluhoz közelebbi fekvésre utal. *Nagy-Sulymos-hát* formában is említik. Vö. Nagy-Sulymoshát-tanya. — ÉGy., Hnt., Kat., MoFnT. 2/9, MÓNUS 2001: 209, N. N. 1967a: 5, PJFN. 11, TERGE 1968: 58. — T2-B3B4.

Nagy-Sulymos-hát lásd **Nagy-Sulymos**

Nagy-Sulymoshát-tanya 1952: *Nagysulymosháttanya*, 1941: *Nagysulymoshát-tny. [tanya]*, 1889: *Nagysulymoshát tanya*. — A település külterületének délnyugati részén található, több lakóépületből álló egykori tanyaközpont, külterületi lakott hely. Az egykori épületeket a 20. század derekán bontották el. Nevét az magyarázza, hogy a Nagy-Sulymos-háton feküdt. — Hnt., Kat., MaKF. — T2-B3C3.

Nagy templom 2023: *Naty templom ~ Templom*. — A település belterületén a Kossuth utcán álló épület. Ez a falu római katolikus temploma, amely a mérete alapján kapta az elnevezést. Nevezik *Templom*-nak is. Vö. Kis templom. — ÉGy. — T24-B2.

Nefelejcs utca 2023: *Nefelejcs úcca*. — A település belterületének déli részén a Munkás utcából nyíló, a Tulipán utcával párhuzamos utca. — ÉGy. — T24-B2.

Negyedik-forduló 1889: *IV. forduló*. — A település északkeleti határrészén fekvő nagy kiterjedésű földterület. A név utótagja a *forduló* 'határrész, amely az ugarrendszer szerint három csoportra volt osztva: őszi, tavaszi és ugarfordulóra' jelentésű földrajzi köznév. A Hajdúságban rendszerint négy fordulóra osztották fel a határt. Vö. Első-forduló. — FKNT., Kat., MNépr. 2: 316. — T3-E1.

Nyárfaerdő lásd **Nyárfás**

Nyárfás 2023: *Nyárfás ~ Nyárfaerdő ~ Kis-erdő*. — A település belterületétől északkeletre, a Dobi út mentén található nyárfaerdő. *Nyárfa-erdő* néven is említik, mérete miatt pedig *Kis-erdő*-nek is hívják. — ÉGy. — T2-D2.

Orosz erdeje lásd **Orosz-erdő**

Orosz-erdő 1970: *Orosz-erdő* | *Orosz János ültette a fákat.* 1968: *Orosz erdő, Orosz erdeje.* — A település északkeleti határában, a Kis-tanyasi-híd közelében található erdő, mely telepítőjéről kapta a nevét. **Orosz erdeje** néven is szerepel. — PJFN. 10, TERGE 1968: 57–58. — T3-E2.

Orosz-kereszt 2023: *Orosz-kéreszt*, 1970: *Orosz keresztje* | *Állíttatója nevérol.* 1968: *Orosz keresztje* | *A Tízes még a Húszas földet választja el. Nevét onnan kapta, hogy egy Orosz nevű gazda fogadalomból állíttatott földje végébe keresztet.* — Kereszt, mely egykor a település északkeleti határában, a Mesterfű-lapos és az Orosz-erdő közelében állt. 2022-ben felújították, és a Tardi-kereszt mellé helyezték át. Nevét állíttatójáról kapta. **Orosz keresztje** néven is említik. — ÉGy., PJFN. 10, TERGE 1968: 58. — T2-D2.

Orosz keresztje lásd **Orosz-kereszt**

Orvosi rendelő 2023: *Orvosi rendelő* ~ *Új iskola.* — A település belterületének központjában, a Kossuth és a Hunyadi utca sarkán, a Gólya térrel szemben álló épület. Egykor iskola volt, ma pedig háziorvosi és fogorvosi rendelő működik benne. Az **Új iskola** név arra utal, hogy a korábban működő két iskola közül ez volt az újabb. — ÉGy. — T24-B2.

Óvoda 2023: *Óvoda*, 2001: *Óvoda.* — A település belterületén, a Jókai utcán található intézmény. 1970-től működik, ma üzemi konyhaként is funkcionál, az iskolás gyerekek részére is itt főznek. Hivatalos neve *Tiszagyulaházi Aprajafalva Óvoda.* — ÉGy., MÓNUS 2001: 223. — T24-B2.

Órház lásd **Gátórház**

Patak lásd **Király-ér**

Petőfi lásd **Petőfi utca**

Petőfi iskola lásd **Iskola**

Petőfi út lásd **Petőfi utca**

Petőfi utca 2023: *Petőfi utca* ~ *Tisza út* ~ *Tiszai út* ~ *Temető utca*, 1970: *Petőfi utca*, *Temető utca*, 1968: *Petőfi út*, *Temető utca* | *Nevét a temető szomszédsága adta.* 1967: *Petőfi, Temető utca* | *Az é híjják így, mer ezen van a temető.* — A település belterületének északi részén húzódó, a Kossuth utcából nyíló és a Rákóczi utcával párhuzamos utca. A **Tisza út**, **Tiszai út** elnevezések abból erednek, hogy az utca egészen a Tiszáig vezet, a **Temető utca**

nevet pedig az magyarázza, hogy ezen az úton lehet a temetőt megközelíteni. Hivatalos neve *Petőfi utca*, de **Petőfi**, **Petőfi út**-ként is említik. — ÉGy., N. N. 1967a: 6, PJFN. 10, TERGE 1968: 60–61. — T24-A2.

Posta 2023: *Posta*, 2001: *Posta.* — A település belterületén, az Ady Endre utcán található postahivatal. — ÉGy., MÓNUS 2001: 222. — T24-B1.

Posta iskola 2023: *Posta iskola.* — A település belterületén, a Kossuth utca és az Ady utca sarkán álló L-alakú épület volt. A Kossuth utca felőli oldalán lehetett bemenni az egykori baptista imaházba, hátul volt a posta és az iskola két tanterme. Nevét onnan kapta, hogy az iskolán kívül a posta is itt működött. Ma Coop abc üzemel benne. — ÉGy. — T24-B2.

Proletár 2023: *Proletár, Proletárba*, 1970: *Polétár* | *1920-ban osztották ki a nincsteleneknek.* 1968: *Polétár, -ba* | *A Katahalmábú esik át ide. Kilencszázhuszba osztották ki a polétároknak.* — A település belterületétől északra, a Kata halma és a Csordalegelő közelében található szántóföld. A név a *proletár* 'az első világháború után a hadiárvák, -özvegyek és -rokkantak, illetve a szegények számára kiosztott földek' jelentésű földrajzi köznévből alakult. — ÉGy., FKNt., PJFN. 10, TERGE 1968: 58. — T2-C1.

Pusztá-Tárnok-hát lásd **Tárnok-hát**

Rákóczi lásd **Rákóczi utca**

Rákóczi egy 2023: *Rákóczi egygy.* — A település egészen átvezető Rákóczi utca első szakasza, mely a Tisza felől a Kossuth utcáig tart. — ÉGy. — T24-A2.

Rákóczi kettő 2023: *Rákóczi kettő.* — A Rákóczi utca második szakasza, amely a Kossuth utcától kelet felé húzódik. — ÉGy. — T24-C2.

Rákóczi-tanya 2023: *Rákóczi-tanya.* — Tanya a település északi határában, a Dobi út mellett. Egykor lakóépület is volt rajta, ma már csak gazdálkodásra használják. A név előtagját a településen egykor működő Rákóczi termelőszövetkezet neve magyarázza. — ÉGy. — T2-D1.

Rákóczi út lásd **Rákóczi utca**

Rákóczi utca 2023: *Rákóczi utca* ~ *Rákóczi út* ~ *Zsinór út* | *Mer egyenes, mint a zsinór, mikor kihúzzák.* 1981: *Zsinór út*, 1970: *Rákóczi út*, *Rákóczi út*, 1968: *Zsinór út*, *Rákóczi út*, 1967: *Zsinór út*, *Rákóczi* | *Ojan egényes, mint a zsinór, oszt rámonták, hogy zsinór út.* — A tele-

pülés egészen kelet–nyugati irányban átvezető, a Kossuth utcát keresztező és a Petőfi utcával párhuzamos út. A helybeliek szerint az út olyan egyenes, mint a kihúzott zsinór, erre utal a **Zsinór út** elnevezése. **Rákóczi utca** a hivatalos neve, de mondják **Rákóczi, Rákóczi út**-nak is. Vö. Rákóczi egy, Rákóczi kettő. — ÉGy., MoFNT. 2/9, N. N. 1967a: 6, PJFN. 10, TERGE 1968: 61. — T24-B2.

Rizsföld 2023: *Riszföld*. — Egykori rizstermelő terület a település határának keleti részén, a Tárnok-hát mellett. Ma már nem használják erre a célra. — ÉGy. — T3-E2.

Róna 1970: *Róna*, 1968: *Róna, -ba*. 1967: *Róna, Rónába* | *Mer ez a terület éty sík, oszt azé neveszték el rónának*. — A település északi határában a Ludas-lapos és a Csúcs-dűlő mellett lévő szántóföld. A név a *róna* ’nagy kiterjedésű, sík földterület’ jelentésű földrajzi köznévből alakult. Ma már nem használják az elnevezést. — FKNT., N. N. 1967a: 5, PJFN. 10, TERGE 1968: 58. — T2-D1.

Sánc 2023: *Sánc ~ Tankcsapda*. — A település külterületének délnyugati oldalán, a Kis-Sulymos és a Nagy-Sulymos között húzódó mesterséges védelmi árok, melyet a második világháború idején hoztak létre. Hívják **Tankcsapda**-nak is. — ÉGy. — T2-B3.

Sétáló utca lásd **Hunyadi utca**

Só-kút 2023: *Sóu-kút*. — A település déli határ részén, a Megyesi-birtokon található ásott kút. A helybeliek szerint ebből hozták a sós vizet a háború idején, hogy tudjanak főzni, innen ered a neve. — ÉGy. — T2-C3.

Sportpálya 2023: *Sportpálya ~ Fudbálpálya*. — A belterület déli részén, a Gólya tér mellett elterülő sportpálya. **Futballpálya** néven is említik. — ÉGy. — T24-B2.

Sulymos lásd **Sulymos-hát**

Sulymos-alj 1970: *Sulymos ajj* | *Eleinte csak a sulyom nevű vízinövény termett meg rajta, továbbá legelőnek és rétnek volt jó. Később egyes területeit fel is szántották*. 1968: *Sujmos-ajj*, 1967: *Sulymosalj, Sulymosajjba* | *Mer ebbe a földbe csak sujom termét, oszt különben is olyan lapos vót*. — A település külterületének délnyugati részén, a határ mellett húzódó nagy területű szántóföld és legelő. A Sulymos-háthoz viszonyított alacsonyabb fekvésére utal az *alj*

’kiemelkedés melletti, mélyebben fekvő terület’ jelentésű földrajzi köznévv. — FKNT., N. N. 1967a: 5, PJFN. 11, TERGE 1968: 58. — T2-C3.
Sulymos-hát 2023: *Sujmos-hát* | *Mindig nagyom vizes terület volt, sujom termet benne*. 2001: *Sulymoshát, Súlymoshát*, 1968: *Sujmos, -ba* | *A Tisza éggycik hótt ága mellett van. A vízbe sok sujom nyótt, errű lett az egész terület Sujmos*. 1967: *Sulymós*, 1906: *Sulymoshát*, 1889: *Sulymoshát*, 1866: *Sulymoshát*, 1858: *Sulymos hát*, 1808: *Sulymos*, [18. sz.]: *Sulymos, Sulymos Hát*, 1639: *A Sulymoshát farka, ahol egy jeles hátas hely ... van*. — A település külterületének délnyugati részén fekvő nagy területű szántóföld és legelő. Nevét a Tiszához közeli vízenyős, mocsaras területen tömegesen előforduló sulyom növényről kapta. **Sulymos** formában is megjelenik a neve, ez a névváltozat lehet az egész kiterjedt névbokor alapja. Részei a Kis-Sulymos és a Nagy-Sulymos. Vö. Sulymos-alj, Sulymos-háti-csatorna, Sulymosi iskola, Sulymosi-legelő, Sulymos-köz, Sulymos-tanya. — BENCsik 1974a: 249, ÉGy., Kat., LIPSZKY, Map., MKFT., MÓNUS 2001: 209, PJFN. 11, TARJÁNYI 1967: 15, TERGE 1968: 39, T1.S.70.72/1–8, T1.S.78.568/13–22. — T2-B3.

Sulymos-hát

Fotó: Harangi Mária

Sulymos-háti-csatorna 2023: *Sujmos-háti-csatorna*, 2001: *Sulymos vízfolyás*. — A település délnyugati részén, a Sulymos-hát mellett folyó vízfolyás. Forrásokban **Sulymos-vízfolyás**-ként is említik. — ÉGy., MÓNUS 2001: 209. — T2-B3.
Sulymosi iskola 2023: *Sujmosi iskola*. — A település délnyugati oldalán, a Kis-Sulymoson található egykori iskola, melynek ma már csak az alapja van meg. Az 1950-es évektől az 1960-as évekig működött. Nevét elhelyezkedése miatt

kapta. Az iskola az alapításakor a *Kissulymos Tanyai Állami Általános Iskola* nevet kapta. — ÉGy., MÓNUS 2001: 217. — T2-B3.

Sulymosi-legelő 2023: *Sulymosi-legelői*. — A település délnyugati részén, a Sulymos-háton található legelő. Ide hajtották ki a falu állatait, leginkább juh, marha és sertés legeltetésére használták. — ÉGy. — T2-B3.

Sulymos-köz 2001: *Sulymosköz*. — A település délnyugati határában, a Kis-Sulymos és a Nagy-Sulymos között húzódó terület. Neve elhelyezkedésére utal. Ma már nem használják ezt az elnevezést. — MÓNUS 2001: 209. — T2-B3.

Sulymos-tanya 2001: *Sulymos tanya*, 1927: *Sulymos tn. [tanya]*, 1900: *Sulymos tn. [tanya]*, 1883: *Sulymos tn. [tanya]*. — A település külterületén, a Sulymos-háton fekvő tanya. Ma már nem használják a megnevezést. — HKFT., MÓNUS 2001: 209, T9.K.50, T9.K.66. — T2-C3.

Sulymos-vízfolyás lásd **Sulymos-háti-csatorna**
Széchenyi út lásd **Széchenyi utca**

Széchenyi utca 2023: *Szécsényi úcca*, 1970: *Szécsényi utca*, *Széchenyi utca*, 1968: *Széchenyi út*. — A település belterületének északi részén húzódó, a Bartók Béla utcából nyíló utca. Hivatalos neve *Széchenyi utca*, de **Széchenyi út**-ként is említik. — ÉGy., PJFN.10, TERGE 1968: 61. — T24-B1.

Szincsák-tanya 2023: *Szincsák-tanya*. — A település északkeleti határrészén, a Ludas-háton fekvő szántóföld, erdő. Az egykor itt fekvő tanyáról kapta a nevét, amelyet tulajdonosáról neveztek el. — ÉGy. — T3-E1.

Tanácsháza lásd **Hivatal**

Tanító-föld 2023: *Tanító-föld*. — A település belterületétől északkeletre, a Dobi út mellett lévő 15-20 hektárnyi földterület. A tanítók járadékföldje volt. — ÉGy., FKNT. — T2-D2.

Tankcsapda lásd **Sánc**

Tardi-dűlő 2023: *Tardi-dűlő*. — A település külterületének északkeleti részén, a Tanító-föld mellett található szántóföld. A név előtagja családnév, amely a föld egykori birtokosára utal. — ÉGy. — T2-D2.

Tardi-kereszt 2023: *Tardi-kérszt*, 1970: *Tardi kérsztje* | *Állítatójáról*. — A település belterületétől északkeletre, a Tardi-dűlő és a Tízés közelében álló kereszt. Nevét állítatójáról kapta.

Tardi keresztje formában is említik. — ÉGy., PJFN. 10. — T2-D2.

Tardi keresztje lásd **Tardi-kereszt**

Tarna-hát lásd **Tárnok-hát**

Tárnok lásd **Tárnok-hát**

Tárnok-hát 2023: *Tárnok-hát ~ Tárnok*, 2001: *Tárnokhát*, *Pusztatárnokhát*, 2000: *Tárnokhát*, 1985: *Tárnokhát*, 1981: *Tárnokhát*, *Tárnok-hát*, 1970: *Tárnok-háti-puszt*, *Tárnok-háti-major*, 1968: *Tárnokhát*, -ra | *A kösség délkeleti részén fekszik. Magosap terület, valójában házas. Az urodalom idejibe ott egy nagy maktár vót, ot tároltak mindén termint, oszt onnal lett a neve.* 1967: *Tárnokhát*, *Tárnokhátra* | *Ez egy domb, oszt régén mindén terményt itt tároltak oszt a nevit innen kapta.* 1952: *Pusztatárnokhát*, 1941: *Pusztatárnokhát [tanya]*, 1927: *Tárnok hát*, 1906: *Tárnokháti puszt*, *Tárnokhát major*, 1900: *Tárnokhát*, 1889: *Tárnokhát*, *Tárnokhát puszt*, 1883: *Tárnok hát*, 1864: *Tárnok hát* | *Vagynak még a' határban érdekes elnevezésű helyek, ugymint Király ere, Tárnok hát, meséllik, hogy egyszer Mátyás király vadász társakkal itt járván: az említett érből ivott, 's az ország tárnoka is vele lévén valami sátor félét ott vont azon a' háton 's egy éjjel a királjal eggütt ott hált.* [18. sz.]: *Tarna hát*, 1220/1550: *Tauornuk*. — A település belterületétől keletre húzódó nagy kiterjedésű szántóföld, amelyet délről a Nagy-Keskeny határol. NÉMETH PÉTER a 13. században elpusztult **Tárnok** faluval azonosítja. Az Árpád-kori adat *Távárnok* ejtésre utal. A név a *tárnok* foglalkozást jelölő közszóval hozható összefüggésbe. NÉMETH szerint a szabolcsi várnak beszolgáltatott és ott raktározott termékek kezelőinek lakóhelyét jelölte. A helyi hagyomány szerint egy ezen a területen álló, tárolásra használt magtárról kapta a nevét. Egy 18. századi térképen **Tarna-hát** néven szerepel. Az egykor itt lévő major emlékét őrzik a **Tárnok-hát(i)-puszt**, **Tárnok-hát(i)-major**, **Puszt-Tárnok-hát** névváltozatok. A *Tarna-hát* adat romlott forma lehet. Vö. *Tárnok-háti-erdő*, *Tárnokháti híd*, *Tárnok-háti-oldal*, *Tárnok-háti-patak*, *Tárnokháti út*. — ÉGy., FNESz. *Tárnok*, HAJDÚ-MOHAROS 2000, HKFT., Hnt., Kat., MaKF., MoFnT. 2/9, MÓNUS 2001: 210, N. N. 1967a: 5, PESTY 1864/12: 435a, PJFN. 11, TERGE

1968: 58, T1.S.70.72/1–8, T9.K.50, T9.K.66, VR. 21.§ 254–255. — T2-D2.

Tárnok-háti-erdő 2023: *Tárnok-háti-erdőü ~ Temetőü-erdőü*, 1970: *Tárnok-háti-erdő*, 1968: *Tárnokháti erdő, -be*. — A település belterületétől keletre fekvő, a Tárnok-háton levő erdő. A **Temető-erdő** megnevezését a település egykor itt fekvő temetőjéről kapta. — ÉGy., PJFN. 11, TERGE 1968: 59. — T3-E2.

Tárnokháti híd 1970: *Tárnok-háti-híd*. — A település keleti határrészén, a Tárnok-háton átfolyó Király-éren álló egykori híd. Neve az elhelyezkedésére utal. — PJFN. 11. — T3-E2.

Tárnok-háti-major lásd **Tárnok-hát**

Tárnok-háti-oldal 1968: *Tárnokháti ódal*. — Földterület a település keleti határában, a Tárnok-hát része lehetett. Pontos helye ismeretlen. — TERGE 1968: 59.

Tárnok-háti-patak 1970: *Tárnok-háti-patak*. — A település belterületétől keletre fekvő Tárnok-hát mellett folyó pataknak, a Király-érnek az erre a területre eső szakasza. A nevet ma már nem használják. — PJFN. 11. — T3-E2.

Tárnok-háti-pusztá lásd **Tárnok-hát**

Tárnokháti út 1968: *Tárnokháti út*. — A Tárnok-hátra vezető út a település külterületén. Ma a helybeliek számára ismeretlen megnevezés. — TERGE 1968: 61.

Tárnok-hát-major lásd **Tárnok-hát**

Tárnok-hát-pusztá lásd **Tárnok-hát**

Téesziroda lásd **Hivatal**

Tekeres 2023: *Tekeres, Tekeresen*, 1981: *Teke- res*, 1970: *Tekeres-ér*, 1968: *Tekeres, -be*, 1967: *Tekeres, Tekerezsbe* | *Éty csatorna fogja körül, ami össze-vissza kanyarodik, oszt azé neveszték el Tekeresnek*. 1906: *Tekeres ér*, 1889: *Tekeres ér*, 1783: *Tekeres m[orast]*. — A település külterületének délnyugati részén, a Nagy-Sulymoson levő egykori Tisza-holtág, melyet ma legelőként használnak, ám esős időben még most is megáll rajta a víz. **Tekeres-ér** néven is említik. Nevét alakjáról kapta. — ÉGy., EKFT., Kat., MoFnT. 2/9, N. N. 1967a: 5, PJFN. 11, TERGE 1968: 59. — T2-B4.

Tekeres-ér lásd **Tekeres**

Temető 2023: *Temetőü*. — A település belterületének északnyugati részén, a Petőfi utcán lévő temető. — ÉGy. — T24-A2.

Temető-erdő lásd **Tárnok-háti-erdő**

Temető utca lásd **Petőfi utca**

Templom lásd **Nagy templom**

Templomi iskola lásd **Iskola**

Tikosi út 2023: *Tikosi út*. — A település déli határrészén húzódó út, mely Tiszagyulaházáról vezet a szomszédos település, Újtikos irányába. — ÉGy. — T2-D3.

Tisza 2023: *Tisza*, 1982: *Tisza*, 1941: *Tisza*, 1914: *Tisza*, 1886: *Tisza*, 1883: *Tisza*, 1870: *Tisza* folyó, 1858: *Tisza*, 1853: *Tisza*, 1808: *Tisza* vize, 1802–1811: *Tisza F.*, 1783: *Tisza, Tiszsa* Flus, 1689: *Tybiscs*, 1528: *Tyssa flu*, 1417: *Tyza*, 1405: *Tycie*, 1327: *Tiza*, 1295: *Tycia*, 1256: *Thyzyam*, 1217 k.: *týscia*, 1211: *Ticiam*, *Ticie*, 1138/1329: *Ticiam*, [1093–1095]: *Tisciam*, +1092/+1274//1399: *Tyza*, 1075/+1124/+1217: *Tiza*, [950 k.]: *Títça*. — A Duna bal oldali mellékfolyója, a Kárpát-medence második legnagyobb folyója, amely két forrásának, a Fekete- és a Fehér-Tiszanak az összefolyásával jön létre, és Titelnél ömlik a Dunába. A folyó Tiszagyulaházát nyugatról határolja. Neve ókori görög és latin nyelvű munkákban már szerepel, és a legkorábbi nyelvemlékeinktől kezdve magyarországi forrásokban is folytonosan adatható. A középkori magyarországi írásbeliség normáinak megfelelően a folyó neve jobbra latin nyelven, azaz *Thycia*- vagy *Tiscia*-ként szerepel az oklevelekben, ez az Európa-szerte használatos forma később is felbukkan a térképeken. A *Tisza* elnevezés az ősi, indoeurópai **Tisjo-* 'iszapos, sáros' névre vezethető vissza, amely a **tī-* 'olvaszt, olvad' többől származik. A magyar nyelvbe szláv közvetítéssel került a név, a honfoglaló magyarság a kezdetektől magyar nyelven nevezhette meg a folyót. Ezt támasztja alá az, hogy már a 11. századi forrásokban fellelhető a magyar *Tisza* névforma. Vö. *Tisza-gát*, *Tisza köze*, *Tisza út*. — DHA. 1: 215–217, 285, 301, ÉGy., EKFT., FNESz., GÖNCZY, GÖRÖG, Gy. 1: 798, 888, 894, 897, HEVENESI, HKFT., Kat., KOVÁCS 2015: 27, LAZARUS, LIPSZKY, Map., MaKF., MÁKT., MKFT., MoFnT. 1: 31, MORAVCSIK 1950: 176, PAIS 1975: facs. 11. cap. 31. sor, T1.S.101.881, Zs. 2/1: 443, Zs. 6: 325. — T2-A3.

Tisza-gát 2023: *Tisza-gát ~ Gát*. — A település külterületének nyugati részén, a Tisza mellett

húzódó földgát. **Gát**-ként is említik. — ÉGy. — T2-B2.

Tiszai út lásd **Petőfi utca**

Tisza köze 2023: *Tisza köze*, 1970: *Tisza köze* | *A Tisza árterülete*. 1968: *Tisza köze*, 1967: *Tisza köze*, *Tisza közibe* | *Ez az erdő a gát még a Tisza folyó közt van, oszt azé híjják Tisza közének*. — A település külterületének délnyugati részén, a Tisza és a Tisza-gát között elterülő térség. A név a földterület elhelyezkedésére utal. Vö. Tisza-közi-erdő. — ÉGy., N. N. 1967: 5, PJFN. 10, TERGE 1968: 59. — T2-B3.

Tisza köze erdő lásd **Tisza-közi-erdő**

Tisza-közi-erdő 2023: *Tisza-közi-erdő* ~ *Tisza köze erdő*. — A település külterületének nyugati részén fekvő erdő a Tisza árterében, a Tisza és a Tisza-gát között. A név előtagja az elhelyezkedésére utal. **Tisza köze erdő** formában is említik. — ÉGy. — T2-B2.

Tisza út lásd **Petőfi utca**

Tízes 2023: *Tízes* ~ *Tízesbe*, 1970: *Tízes*, 1968: *Tízes*, *-be* | *Az úri birtogba tízes számú vót*. 1967: *Tízes*, *Tízesbe* | *Ez a terület régén tízes számú vót, oszt azé kapta a Tízes nevet*. 1906: *10-es*. — A település belterülete mellett északkeleten, az Orosz-erdő közelében található szántóföld. Az uradalom idejében adott név él tovább. — ÉGy., N. N. 1967a: 5, PJFN. 10, TERGE 1968: 59. — T2-D2.

Tó lásd **Horgásztó**

Tóth zug lásd **Kinizsi utca**

Töltési-dűlő 1970: *Töltési-dűlő* | *A Tisza-töltés mellett*. 1968: *Töltési dűlő*, *-be*. — A belterülettől nyugatra, a Falualja szomszédságában található szántóföld. Ma már nem használják a megnevezést. — PJFN. 11, TERGE 1968: 59. — T2-B2C2.

Töltés mellett 1970: *Töltés-mellett* | *A Tisza töltése melletti terület*. 1968: *Töltés mellett*. — A település nyugati határában elterülő szántóföld, a Tisza-gát, vagyis a töltés mellett. Nevét az elhelyezkedéséről kapta. — PJFN. 10, TERGE 1968: 59. — T2-B2.

Történelmi emlékpark 2023: *Történelmi emlékpark*. — A település belterületén, a Kossuth

utcán, a Polgármesteri hivatal mellett álló emlékmű. Hivatalos név. — ÉGy. — T24-B2.

Tulipán utca 2023: *Tulipán utca*. — A település belterületének déli határában a Munkás utcából nyíló, a Nefelejcs utcával párhuzamos utca. Hivatalos név. — ÉGy. — T24-C2.

Új iskola lásd **Orvosi rendelő**

Új sor lásd **Hunyadi utca**

Újtelep lásd **Hunyadi utca**

Új-törés 2023: *Új-törés*, 1970: *Új-törés* | *Szikéből termővé alakított terület*. 1968: *Újtörés*, *-be*, 1967: *Újtörés*, *Újtörésre* | *Mer ez a terület nagyon szikés vót, oszt úty törték fel művelhető termékeny földé*. — A település nyugati határában, a belterület mellett a Falualja közelében elhelyezkedő szántóföld. Egykori rétből felszántott terület, innen ered a neve. — ÉGy., N. N. 1967a: 5, PJFN. 10, TERGE 1968: 60. — T2-C2.

Vadászles 2023: *Vadászles*. — A Dózsa György utca Kata halma felőli végénél álló, fából készült vadászles. — ÉGy. — T2-C2.

Vályogdör lásd **Horgásztó**

Vasúti-tábla 1970: *Vasúti-tábla*, 1968: *Vasúti tábla*, *-ra* | *A vasútvonal mellett húzódó földdarab neve*. — A település keleti határában, a vasút mellett fekvő szántóföld. — PJFN. 11, TERGE 1968: 60. — T3-F2.

Zrínyi út lásd **Zrínyi utca**

Zrínyi utca 2023: *Zrínyi utca* | *Furcsa tég alakja van*. 1970: *Kis zug*, *Zrínyi utca*, 1968: *Kis zug*, *Zrínyi út*. — A település belterületén a Kossuth utcát a Petőfi utcával összekötő utca. Egy része zsákutca, ezért **Kis zug**-ként is említik. A zug földrajzi köznév 'szűk, keskeny utca, zsákutca' értelmű. Hivatalos neve *Zrínyi utca*, de régebben **Zrínyi út**-ként is előfordult. — ÉGy., FKnt., PJFN. 10, TERGE 1968: 60–61. — T24-B1.

Zsinór út lásd **Rákóczi utca**

Források

BENCSIK 1974a = BENCSIK JÁNOS, A paraszti közösség gazdasági tevékenysége. In: BENCSIK JÁNOS szerk., *Polgár története*. Polgár Nagyközségi Közös Tanács, Polgár, 1974. 227–323.

DHA. = GYÖRFFY GYÖRGY, *Diplomata Hungariae Antiquissima 1. 1000–1131*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1992.

ÉGy. (Tiszagyulaháza) 2023 = BÓDIS MIRA MÁRIA és TÖRÖK ESZTER élőnyelvi gyűjtése.

EKFT. = *Első katonai felmérés. 1763–1787*. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/firstsurvey-hungary>

FKnT. = URL: https://mnh.unideb.hu/geoname_registry. Korábbi kiadása: BÁBA BARBARA–NEMES MAGDOLNA, *Magyar földrajzi köznevek tára*. A Magyar Névtár Kiadványai 32. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2014.

FNESz. = KISS LAJOS, *Földrajzi nevek etimológiai szótára 1–2*. Negyedik, bővített és javított kiadás. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1988.

GÖNCZY = GÖNCZY PÁL–KOGUTOWICZ MANÓ. *Magyarország megyéinek kézi atlasza. 68 vm.* 1886. URL: <https://maps.hungaricana.hu/hu/HTITerkeptar/510/>

GÖRÖG = GÖRÖG DEMETER–MÁRTON JÓZSEF, *Magyar átlás az az Magyar, Horvát, és Tót országok' vármegyéji, s Szabad Kerületei és a határ-örzö Katonaság' Vidékeinek közönséges és különös táblái*. 1802–1811.

Gy. = GYÖRFFY GYÖRGY, *Az Árpád-kori Magyarország történeti földrajza 1–4*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1963–1998.

HAJDÚ-MOHAROS 2000 = HAJDÚ-MOHAROS JÓZSEF, *Magyar Településtár*. Kárpát-Pannon Kiadó, Budapest, 2000.

HEVENESI = HEVENESI GÁBOR, *Parvus Atlas Hungariae sive Geographica Hungariae in 40. tabellas divisae descriptio*. 1689.

HKFT. = *Harmadik katonai felmérés (1:25000). 1869–1887*. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/thirdsurvey25000>

Hnt. = Magyarország helységnévtára a megfelelő évből. Központi Statisztikai Hivatal, Budapest.

Kállay = A Nagykállói Kállay család levéltára 1–2. Magyar Heraldikai és Genealógiai Társaság, Budapest, 1943.

Kat. = *Kataszteri térképek. 19. század*. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/cadastral>

KOVÁCS 2015 = KOVÁCS ÉVA, *A Tihanyi összeírás mint helynévtörténeti forrás*. A Magyar Névtár Kiadványai 34. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 2015.

LAZARUS = *Tabula Hungariae ad quatuor latera per Lazarum...* 1528.

LIPSZKY, Map. = LIPSZKY JÁNOS, *Mappa Generalis Regni Hungariae partiumque adnexarum Croatiae, Slavoniae et Confiniorum Militarium Magni item Principatus Transylvaniae*. 1808.

LOVAS 1993 = LOVAS MÁRTON, Polgár természeti viszonyai, növény- és állatvilága. A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve 1991 (1993), 39–65.

MÁKT. = *Magyar Állam közigazgatási térképe. 1914*. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/hungary1914>

MaKF. = *Magyarország katonai felmérése. 1941*. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/hungary1941>

MEZŐ 1999 = MEZŐ ANDRÁS, *Adatok a magyar hivatalos helységnévadáshoz*. Bessenyei György Tanárképző Főiskola Magyar Nyelvészeti Tan-széke, Nyíregyháza, 1999.

MKFT. = *Második katonai felmérés. 1819–1869*. URL: <https://maps.arcanum.com/hu/map/secondsurvey-hungary>

MNépr. 2 = PALÁDI-KOVÁCS ATTILA főszerk., *Magyar néprajz 2*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2001.

MoFnT. 1 = FÖLDI ERVIN szerk., *Magyarország földrajzinév-tára 1. Fontosabb domborzati, táj- és víznevek*. Kartográfiai Vállalat, Budapest, 1984.

MoFnT. 2/9 = FÖLDI ERVIN szerk., *Magyarország földrajzinév-tára 2. Hajdú-Bihar megye*. Kartográfiai Vállalat, Budapest, 1981.

MÓNUS 2001 = MÓNUS IMRE, Tiszagyulaháza rövid története. *A Hajdú-Bihar Megyei Levéltár Évkönyve 28* (2001), 207–229.

MORAVCSIK 1950 = MORAVCSIK GYULA, *Bíborbanszületett Konstantin: A birodalom kormány-zása*. Budapest, 1950.

NÉMETH 2023 = NÉMETH PÉTER, *A XI–XIV. századi Szabolcs megye települései. Adattár*. Nyíregyháza, 2023.

N. N. 1967a = *Tiszagyulaháza földrajzi- és ragadványnevei*. Kézirat. Néprajzi Múzeum Etnológiai Adattára. 15653. Budapest, 1967.

PAIS 1975 = PAIS DEZSŐ, *Anonymus Gesta Hungarorum*. Fordította PAIS DEZSŐ, bevezetéssel, jegyzetekkel és térképpel ellátta GYÖRFFY GYÖRGY. Magyar Helikon, Budapest, 1975.

PESTY 1864/12 = *Pesty Frigyes helynévtára. 12. Borsod vármegye*. OSZK Kézirattár. Jelzete: Fol. Hung. 1114/12. (Szövegkiadás: PESTY FRIGYES, *Borsod vármegye leírása 1864-ben*. Sajtó alá rendezte és a bevezető tanulmányt írta: TÓTH PÉTER. Documentatio Borsodiensis 5. Herman Ottó Múzeum – II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár – Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Levéltár, Miskolc, 1988.)

PESTY 1864/38 = *Pesty Frigyes helynévtára. 38. Szabolcs vármegye*. OSZK Kézirattár. Jelzete: Fol. Hung. 1114/38. (Szövegkiadás: MIZSER LAJOS, *Szabolcs megye Pesty Frigyes 1864. évi helynévtárában. A Jósza András Múzeum Évkönyve 42* (2000), 227–372.)

PJFN. = PAPP LÁSZLÓ–VÉGH JÓZSEF szerk., *Hajdú-Bihar megye földrajzi nevei I. A Polgári járás*. Polgári Nagyközségi Közös Tanács, Debrecen, 1970.

TERGE 1968 = TERGE LAJOS, *Földrajzinév-adás Polgáron és közvetlen környékén*. Kézirat. Szakdolgozat. Debreceni Egyetem Magyar Nyelv- tudományi Intézetének könyvtára. K 563. Debrecen, 1968.

T1.S.70.72/1–8 = Plan der Wasser Ausgüsse des Theis Flusses in die Heiduken Städt bis zum errichten Damme zwischen Beöszermény und Ujváros, und von dannen in den grossen Morrast in denen Püspök Ladányer Gräntzen, Sár rétye genannt. [18. sz.]. – MNL Országos Levéltára S 70. Vegyes kéziratos térképek. 16. sz.–20. sz. 72/1–8.

T1.S.78.568/13–22 = Szederkény. 1866. – MNL Országos Levéltár S 78–79. Kataszteri gyűjtemény. 1786–1948. – S 78) Térképek. 1786–1948. 568/13–22.

T1.S.101.672/5 = Im Nord Bihar. 1852. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101,

105, 107, 115–116, 118, 139 Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 101) Abszolutizmus kori térképek. 19. század. 672/5.

T1.S.101.881 = A Kisfaludi Pusztán lévő Töttés által elfoglalt földnek kisajátítási térképe. 1853. – MNL Országos Levéltár S 11–15, 74, 84–86, 101, 105, 107, 115–116, 118, 139 Kormányhatósági fondokból kiemelt térképek. 17. sz.–20. sz. – S 101) Abszolutizmus kori térképek. 19. század. 881.

T9.K.50 = Cím nélkül [Polgár és környező községek katonai térképe]. 1927. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XV.3. Hajdú-Bihar Megyei Levéltár katonai térképeinek gyűjteménye. 1890–1940. K.50.

T9.K.66 = Cím nélkül [Tiszapolgár és környékének katonai térképe]. 1900. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XV.3. Hajdú-Bihar Megyei Levéltár katonai térképeinek gyűjteménye. 1890–1940. K.66.

T9.SzmK.38/1–66 = Cím nélkül [Polgár]. 1916. – MNL Hajdú-Bihar Vármegyei Levéltár XV.2. Hajdú-Bihar Megyei Levéltár kataszteri térképeinek gyűjteménye. 1883–1971. – e) Szabolcs vármegye. 1850–1960. SzmK.38/1–66.

T10.FM.37 = Plaga Controversa Inter Possessionem Búd, ad Dominium Tokaiense spectantem et inter Terrenum Polgari ad Venerabile Capitulum Agriense spectantem. 1762. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főkapitán Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 37.

T10.FM.46 = Tisza-Polgár és P.(usza) Szt. Margita-i uradalmak térképe az 1890. évi kataszteri térkép után kisebbítve. 1897. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főkapitán Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 46.

T10.FM.48 = Praedium Tikos. [1840k.]. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b) Egri Főkapitán Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 48.

T10.FM.93 = A Méltóságos és Főtisztelendő Egri Főkapitán összes birtokainak földrajzi térképe. 1883. – MNL Heves Vármegyei Levéltár XV.1. Térképek gyűjteménye. 1704–1950. – b)

Egri Főkáptalan Magánlevéltárának térképei. 1704k.–1944. 93.

ÚCsnT. = HAJDÚ MIHÁLY, *Újmagyarkori családneveink tára. XVIII–XXI. század.* Budapest, 2012.

VR. = *Az időrendbe szedett váradi tüzesvaspróba-lajstrom az 1550-iki kiadás hű másával együtt.* KARÁCSONYI JÁNOS és BOROVSKY SAMU

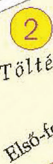
közreműködésével kiadja a váradi káptalan. Budapest, 1903.

Zs. = MÁLYUSZ ELEMÉR szerk., *Zsigmondkori oklevéltár 1–2.* Budapest, 1951–1958. BORSA IVÁN–MÁLYUSZ ELEMÉR szerk., 3–7. Budapest, 1993–2001. BORSA IVÁN–C. TÓTH NORBERT szerk., 8–9. Budapest, 2003–2004. C. TÓTH NORBERT szerk., 10. Budapest, 2007.

Tis

T24

Magyar Nemzeti Helynévtár Füzetek 5.

A kiadvány a
MAGYAR NEMZETI HELYNÉVTÁR 1.
A HAJDÚNÁNÁSI JÁRÁS HELYNEVEI
című kötet Tiszagyulaházára vonatkozó anyagait tartalmazza.

Készült a Magyar Tudományos Akadémia Nemzeti Kutatási Programok
Magyar Nemzeti Helynévtár Programja keretében,
a Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Tanszékén.

Helynévatlasz: Schwarcz Gyula
Légifotók: Civertan Grafikai Stúdió
Fotók: Harangi Mária, Török Eszter

© Bódis Mira Mária, Szálkai Tamás, Török Eszter, 2024
© Debreceni Egyetemi Kiadó – Debrecen University Press, beleértve
az egyetemi hálózaton belüli elektronikus terjesztés jogát is, 2024

ISBN 978-963-615-209-3

Kiadja a Debreceni Egyetemi Kiadó, az 1795-ben alapított Magyar
Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja.

dupress.unideb.hu

Felelős kiadó: Karácsony Gyöngyi
Technikai szerkesztő: Porció Veronika
Borítóterv, tipográfia: Gacsályi Gábor
Készült a Kapitális Kft. nyomdájában.

